

ONTWAPENING – MILIEU – MENSENRECHTEN

**Friends of
the Earth**
Vlaanderen & Brussel

Bulletin

Friends of the Earth bulletin

Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 17, nummer 1, winter 2008

Colofon

Redactie:
Lieve De Kinder, David Heller,
Koen Janssens

Secretariaatadres
Friends of the Earth,
Vlaanderen en Brussel
Maria Hendrikaplein 5-6,
9000 Gent.
Tel +32-9-242 87 52
Fax +32-9-242 87 51
www.moederaarde.be
belgium@motherearth.org

Redactieadres:
Friends of the Earth- redactie:
lieve@motherearth.org

Homepage Bulletin:
www.motherearth.org/bulletin

Rekeningnummer
523-0460460-76 (België)
000-161-8561-19 (NL)

Copyright
Overname en gebruik van
artikelen worden aangemoedigd
mits bronvermelding.

Druk: Druk in de Weer, milieuvriendelijke inkt en papier.

Lokale FoE Groepen

FoE Brussels (Engelstalig)
Contact: Laura Chapman
info@friendsoftheearth.be
<http://brussels.friendsoftheearth.be>

FoE Brussel (Ned.- & Franstalig)
Contact: Maarten Roels
mroels@vub.ac.be

FoE Ieper
rvv-bestuur@vortnvis.net
<http://rvv.vortnvis.net>

FoE Waasland
Contact: Jos Nemeth
waasland@motherearth.org

FoE Campagnes/Projecten

(Contacteer via FoE kantoor tenzij anders vermeld wordt)

Kernontwapening
Contact: David Heller
david@motherearth.org
GSM: 0472 342463

Klimaat/Energie
Contact: Geert Neckebroek
geert@motherearth.org

Verarmd Uranium
Contact: Ria Verjauw
C. Meunierstraat 62, B-3000 Leuven
ria@motherearth.org
GSM: 0474 75 66 68
www.motherearth.org/du

Werkgroep Inheemse Volkeren
Contact: Lieve De Kinder
lieve@motherearth.org

Boycott Bush
Contact: Magali Fontanel
magali@motherearth.org
www.boycottbush.org

VRAK: AKTIE VRedesbelasting
Contact: Dirk Panhuis
vrak@advalvas.be
<http://surf.to/vrak>

4x4info
Contact: Jeroen Verhoeven
jeroen.verhoeven@motherearth.org
www.4x4info.be

Kempens Forum Voor Atoomstop
Contact: Jan Claes

COVER: Lancering van de Big Ask campagne in België, met Thom Yorke (Radiohead), Tom Kestens (Lalalover, People for Earth), Stef Kamil Carlens & Zita Swoon, Senso (Joshua), Gert Bettens, Nathalie Meskens, Joke De Bruyn en Jef Neve.

Voorwoord

Beste lezer,

De laatste jaren hebben we veel van onze tijd, energie en mogelijkheden besteed aan acties en campagnes tegen verschillende delen van de nucleaire keten. We publiceerden documenten over de impact van kernproeven en uraniumontginning op inheemse volkeren, organiseerden acties en namen deel aan acties tegen kernwapenbassissen in Europa, en we voerden blokkades uit van kerncentrales en van transporten van kernafval.

We brachten ook voortdurend de link in de aandacht tussen ontwapening, mensenrechten en het milieu. De recente verklaringen van leden van de (nood)regering die de beslissing tot de kernuitstap in vraag stelden, en die de aanwezigheid van kernwapens in Kleine Brogel 'onthulden' maken duidelijk dat deze thema's nog steeds even relevant zijn.

Met de lancering van The Big Ask campagne, waarover je meer leest op p3, richten we onze focus naar het grote actuele probleem van de klimaatverandering. Met deze ambitieuze campagne beogen we politieke en publieke ondersteuning voor een klimaatwet die zal leiden tot jaarlijkse reducties in broeikasgassen. Twee recente rapporten tonen de duidelijke link tussen dit heel dringende en omvattende milieuthema, en de thema's van mensenrechten en ontwapening. "Global Responses to Global Threats", gepubliceerd door de Oxford Research Group, brengt een inzicht in de link tussen de dreiging door kernwapens en de dreiging door de klimaatverandering. Het rapport roept op voor meer aandacht voor de thema's van menselijke veiligheid, en een radicale vermindering van militaire uitgaven om de uitdaging te kunnen aangaan van de klimaatverandering.

"Voices from communities affected by climate change", gepubliceerd door Friends of the Earth International, is een verzameling van eerste hand verhalen over de impact van klimaatverandering in 6 landen, met een focus op de mensen in het Zuiden, en inheemse volkeren. Het rapport laat er geen enkele twijfel over dat klimaatverandering een thema is van mensenrechten en uiteindelijk van menselijke overleving.

De redactie

Nieuwe regeling lidmaatschap Friends of the Earth!:

Lidmaatschap van FRIENDS OF THE EARTH Vlaanderen & Brussel: Sympatisant: gratis, je ontvangt het magE-zine, gewoon je e-mailadres opgeven via www.moederaarde.be; Lid: minimum 5 euro per jaar, je ontvangt het MagE-zine, Bulletin en korting in Lekker Gec en Komkommertijd; donateur: minimum 2,5 euro per maand, je ontvangt het magE-zine, Bulletin, korting in Lekker Gec en Komkommertijd twee vegetarische restaurants in Gent en 10% korting op FoE merchandise en het jaarverslag. Lidgelden betaal je best door een storting of overschrijving op het nummer 523-0460460-76 (België) of 000-1618561-19 (Nederland) van FRIENDS OF THE EARTH, met vermelding: lidgeld. We moedigen jou sterk aan om je lidmaatschap via een permanente opdracht (zelfde rekeningnummer) te regelen. Hierdoor draag je bij aan de continuïteit van onze werking en wordt het opvolgen zowel voor jou als voor ons een stuk eenvoudiger. Je kan de betalingen maandelijks, jaarlijks of volgens een andere frequentie laten gebeuren. Je kan hiertoe je bank contacteren of een formulier aanvragen bij het secretariaat. In het geval van een permanente opdracht vul je bij de vermelding in: donateur

Friends of the Earth, afdeling Vlaanderen & Brussel, is een pluralistische gewestelijke thematische milieuvereniging. De vereniging benadrukt in het bijzonder de banden tussen milieu en dossiers rond mensenrechten, oorlog en vrede en beklemtoont de noodzaak van internationale samenwerking. De organisatie gebruikt onderzoek, educatie & sensibilisatie, beleids-werk en geweldloze directe actie als hefboomen om haar doelen te verwezenlijken. De vereniging is lid van het Anti-Oorlogsplatform; de Bond Beter Leefmilieu; Ecopower; het Gents Ecologisch Centrum; Netwerk Bewust Verbruiken en het Platform voor Biologische Landbouw. Internationaal is de vereniging lid van Friends of the Earth international en aangesloten bij Abolition 2000 - het internationaal netwerk voor de afschaffing van kernwapens - en het International Peace Bureau.

De verantwoordelijkheid voor de artikelen in het Friends of the Earth bulletin ligt bij de auteurs zelf.

Friends of the Earth is een Netwerkproject. Je kan ons steunen door Kerkelaparen, ons nummer is: 96/0004. Je kan ons ook steunen via Dynamosporen. Indien je geïnteresseerd bent om ons op deze wijze te steunen kan je contact opnemen met het FoE secretariaat of met Triodos bank (02/548 28 29).

Klimaatsverandering: tijd om vragen te stellen.

Lancering van de campagne op 27 februari.

David Heller en Lieve De Kinder

27.02.2008 Brussel – Thom Yorke (Radiohead), Stavros Dimas (EU Commissaris Milieu), Martin Rochol (Friends of the Earth Europe), bij de lancering van de Big Ask campagne.

Klimaatsverandering is de grootste dreiging die onze planeet onder ogen ziet. Iedereen kan voelen dat de aarde warmer wordt, en het klimaat heeft soms vreemde kuren. Wetenschappers gaan hiermee akkoord. We weten dat het probleem veroorzaakt wordt door het stijgende aantal broeikasgassen, zoals CO₂, in de atmosfeer.

Uiteraard kunnen en moeten individuen een verschil maken: iedereen moet een rol spelen in het stoppen van de globale temperatuursverhoging. Maar de ernst van de dreiging, en de gevolgen ervan als het niet binnen de perken gehouden wordt, betekent dat het noodzakelijk is voor politici een wettelijk kader te creëren dat verzekert dat grote verminderingen gebeuren in de emissies doorheen elke sector: inclusief isolatie, transport, energie en landbouw. We kunnen dit niet overlaten aan het individuele gedrag van de consument, of aan de vrije markt.

Daarom roepen we op tot een sterke klimaatwet die politici ertoe dwingt actie te ondernemen, en hen kan sanctioneren als ze dit niet doen.

Na maanden van planning werd onze campagne voor een klimaatwet gelanceerd op 27 februari, met Thom Yorke (frontman van Radiohead), Tom Kestens (frontman Lalalover, initiatiefnemer People for Earth), Stef Kamil Carlens & Zita Swoon, Senso (Joshua), Gert Bettens, Nathalie Meskens, Joke De Bruyn, en Jef Neve. The Big Ask campagne wil politieke steun opbouwen voor een sterke klimaatwet, en

dit in verscheidene Europese landen.

Het gaat over het stellen van moeilijke vragen, grote vragen, directe vragen, de juiste vragen.

Wij vragen een klimaatwet die de overheid ertoe dwingt verminderingen door te voeren in de broeikasgasemissies met tenminste 3% per jaar, en tenminste 90% vermindering tegen 2050. We willen zien dat de overheid een jaarlijks verslag uitbrengt aan het parlement om uit te leggen wat ze gedaan hebben om klimaatsverandering te voorkomen, en dat er een onafhankelijke dienst wordt opgezet om alle beslissingen van de overheid te controleren op hun impact op het klimaat.

Een jaarlijkse vermindering van 3% vormt hapklare brokjes voor deze grote boterham. Het maakt de opdracht handelbaar en het verzekert dat de reducties nu kunnen beginnen. Politici zullen de taak anders doorschuiven naar volgend jaar, of naar de volgende regering.

We zijn ervan overtuigd dat het grootste deel van de mensen wil zien dat politici een duidelijk verschil maken in de klimaatsverandering. We hebben er genoeg over gehoord, nu is het tijd voor actie!

Klimaatminister Magnette vindt 'The Big Ask' een zeer waardevol initiatief. Thom Yorke was in 2005 het gezicht van de campagne in het VK. 'Het was de eerste zinnige actie waarvan ik hoorde om de problemen te bestrijden. We wilden de overheden onder druk zetten en het heeft gewerkt.' Zelf draagt Radiohead ook zijn steentje bij. De band liet vorig jaar een

studie maken van de CO₂ uitstoot van hun laatste toernee. 'Vanaf nu vliegen we enkel nog als het niet anders kan, het materiaal wordt overscheept en we spelen enkel nog op plaatsen waar het openbaar vervoer wordt aangemoedigd.'

Onderneem Actie!

Je kan je steun voor de klimaatwet uitdrukken door een postkaart te ondertekenen voor de leiders van de democratische Vlaamse politieke partijen om hun steun te vragen voor een sterke klimaatwet. Groen! stelde dat ze een wetsvoorstel voor een sterke klimaatwet zullen indienen in de Kamer. Dit wetsvoorstel is gebaseerd op de Britse klimaatwet, die tot stand kwam ten gevolge van de succesvolle The Big Ask campagne in het Verenigd Koninkrijk.

Je kan een postkaart online ondertekenen via: www.thebigask.be of papieren kopies van de postkaarten bestellen zowel als posters en ander campagnemateriaal via info@thebigask.be (telefoonnummer en postadres van Friends of the Earth vind je op p2)

We roepen je op om ons te helpen om de campagne te verspreiden naar jouw lokale jeugdclub, bibliotheek, vakbondafdeling,... We zijn ook geïnteresseerd in het oprichten van lokale groepen om de postkaarten te verspreiden en Big Ask acties te organiseren in verschillende steden en gemeenten in België. Je kan ons contacteren als je geïnteresseerd bent, of je kan een kopie van ons campagneboek downloaden van de website (of vraag ons om er je een per post toe te sturen).

Helpt Belgische burgemeesters is 'Burgemeester voor Vrede'

In januari onthulde de nieuwe minister van defensie Pieter De Crem, bij vergissing wat het zwaarst bewaakte geheim zou moeten zijn in België – dat de luchtmachtbasis in Kleiner Brogel een nucleaire capaciteit heeft. Deze capaciteit wordt nog steeds behandeld als een militair geheim dat officieel noch bevestigd, noch ontkend kan worden. Natuurlijk heeft Friends of the Earth al jaren weet van deze wapens. Via onze burgerinspecties naar de aanwezigheid van kernwapens hebben we grote hoeveelheden bewijsmateriaal kunnen verzamelen, waardoor boven alle twijfel de aanwezigheid van deze wapens aangetoond werd. In 2005 hebben we succesvol lobbywerk geleverd dat in Kamer en Senaat leidde tot resoluties die de verwijdering eisen van deze wapens uit België. Er is nochtans sedert dan weinig te zien van enige politieke actie ook van de Belgische regering om tegemoet te komen aan de eisen van deze resoluties.

Een paar dagen vóór deze commentaren van De Crem heeft het Mayors for Peace netwerk een belangrijke mijlpaal bereikt door de aansluiting van de 295ste burgemeester van België, waardoor nu 50% van

de Belgische burgemeesters lid zijn.

Dit netwerk van burgemeesters, die de oproep ondersteunen voor een kernvrije wereld in 2020, heeft wereldwijd meer dan 2000 leden, en wordt geleid door de burgemeesters van Hiroshima en Nagasaki. Onder de handtekeningen die ertoe bijdroegen dat de grens van 50% werd bereikt, was deze van Bruno Tuybens, vroegere staatssecretaris voor overheidsbedrijven, de burgemeester van Zwalm.

Het succes van de campagne werd in het begin mede sterk bepaald door Friends of the Earth, en dan vooral door Pol D'Huyvetter, die nu dit werk verder zet vanuit het international campaignesecretariaat van Mayors for Peace in Ieper.

Friends of the Earth is blij om te zien dat burgemeesters die aangesloten zijn bij het netwerk verdere actie ondernemen tegen kernwapens, door politiek lobbywerk te verrichten bij hun colleges in het federale en Europese parlement, door de oproep om aan te sluiten te verspreiden naar andere burgemeesters, of door activiteiten van vredeseducatie aan te vatten of te ondersteunen in hun gemeenten.

Een speciaal project dat Friends of the Earth ondersteunde is het planten van een aantal vredesbossen in steden en gemeenten doorheen Vlaanderen. Tot hiertoe hebben een aantal steden, waaronder Gent, Ieper, Mortsel, Sint Truiden, en Riemst een interesse getoond in het aanleggen van een vredesbos. Dit gebeurt samen met de Vereniging voor Bos in Vlaanderen, in het kader van een DuLoMi (duurzame lokale milieubeleid) project, waarbij Friends of the Earth verantwoordelijk zal zijn voor materiaal rond vredeseducatie bij de bomen.

De link tussen kernwapens en milieu is heel duidelijk. Onze publicatie "De milieueffecten van kernbewapening" (die je kan downloaden van onze website: www.motherearth.org/nuke/milieu_nl.php) geeft een diepgaande analyse van de milieupacten van uraniumontginning en het ontwikkelen, testen en het gebruik van kernwapens. Dit is maar een klein deel van de vele linken tussen milieu en militarisme. Het milieu is immers vaak slachtoffer van oorlog en daarnaast is ook de strijd om de natuurlijke hulpbronnen vaak een oorzaak of motor van gewapend conflict.

Er zijn veel ideeën om deze thema's naar het lokale niveau te brengen. Bij voorbeeld door een bos met 2054 bomen aan te planten, waarbij dit getal het aantal kernproeven is dat uitgevoerd werd sedert 1945, plus Hiroshima en Nagasaki. Of zoals in Ieper, een bos om het gebruik van chemische wapens in herinnering te brengen en tegelijk als verzet tegen dit gebruik. Of een bos dat in de aandacht brengt dat steden doelwit bij een oorlog zijn, zoals in Mortsel. We zoeken nog mensen om mee te helpen materiaal uit te werken om deze thema's bij de bezoekers van de bossen te brengen. De eerste bomen zullen in het najaar 2008 geplant worden, en ondertussen is er nog tijd om ook jouw gemeente er bij te betrekken. Heb je interesse om mee te werken aan een vredesbos project, kan je contact opnemen met david@motherearth.org

ACTIEOPROEP

Friends of the Earth ondersteunt ook de NATO Game Over action, georganiseerd door Vredesactie op 22 maart 2008. Vijf jaar na de start van de oorlog in Irak stappen we, samen met vredesactivisten uit heel Europa, naar het hoofdkwartier van de NAVO in Brussel. Met deze geweldloze directe actie willen we de NAVO sluiten om oorlogsmisdaden te voorkomen. De NAVO is een erfenis van de koude oorlog, waar België aan vasthangt door het Belgische lidmaatschap. Denk aan de aanwezigheid van kernwapens in België, Belgische militairen in Afghanistan, Amerikaanse militaire transporten door België,... Bovendien kiest de NAVO voor kernwapens en was er de evolutie om militair optreden buiten het eigen gebied als een optie te hebben. En hoewel België een weinig enthousiast lid is doet het weinig om de koers van de NAVO in vraag

te stellen. Bovendien is het opzetten van een niet-militair veiligheidsbeleid enkel toegestaan binnen de marges die dit NAVO-lidmaatschap ons laat. Wie fundamentele veranderingen wil, loopt altijd weer tegen de NAVO aan. De NAVO creëert meer problemen dan ze oplost. Wij willen geen militaire alliantie die de rest van de wereld bedreigt. Daar wordt de wereld niet beter of veiliger van, integendeel.

Wil je liever niet op het militaire terrein? Tientallen schrijvers (Vlaminck, Peeters, Holvoet-Hanssen, Elpers, Daem, Deloof, Vleugels, ...) organiseren tijdens de actie een literaire wandeling rond het hoofdkwartier van de NAVO.

Alle inlichtingen en dossier over de NATO vind je op www.vredesactie.be

Schrijf je vandaag nog in!

Voorstelling van een FoE Themagroep:

Werkgroep Inheemse Volkeren

Lieve De Kinder

De werkgroep inheemse volkeren gaat in op de vraag naar steun van inheemse volkeren. Sedert de kolonisatie werden inheemse volkeren verdreven uit hun gronden, en hierdoor vervreemd van hun traditionele cultuur en tradities. Dit gaat nog steeds verder, met dramatische gevolgen zoals je kan lezen in bijgaand artikel en campagneoproep. Steun door individuen en groepen (milieu- en mensenrechtenorganisaties) is essentieel. Inheemse volkeren die opkomen voor hun grondrechten hebben immers heel veel tegenkanting van bedrijven die hun gronden maar al te graag inpalmen. Regeringen staan vaak aan de kant van de bedrijven en ook waar dit niet het geval is doen ze te weinig voor de rechten van de inheemse volkeren en gaat dit allemaal heel traag.

Daarnaast ervaren we in de werkgroep hoe verrijkend de contacten met deze culturen zijn, ze geven ons inspiratie over hoe we meer respectvol kunnen omgaan met Moeder Aarde en al haar (menselijke en niet-menselijke) bewoners.

De werkgroep inheemse volkeren brengt bij de campagnes van FoE de aandacht naar de impact van situaties op de inheemse volkeren. In bijgaand artikel zie je o.a. gevolgen van het grootschalig cultiveren van agrobrandstoffen op de Guaraní-Kaiowa indianen in Brazilië. En vorig jaar stelden we een rapport samen over de schendingen van mensenrechten door uraniumontginning.

www.motherearth.org/uranium/uranium_nl.pdf
<http://motherearth.org/h-rights/>

Brazilië - Guaraní-Kaiowa indianen

Kom mee in actie!

Kinderen sterven door ondervoeding

In Brazilië, in de zuidelijke staat Mato Grosso do Sul, zijn vele sterfgevallen van kinderen door ondervoeding. Sedert 2005 zijn 53 kinderen jonger dan 5 gestorven, in 2007 stierven er 12. Het gebrek aan erkenning, bescherming en vooral het gebrek aan uitvoering van de grondwettelijke garantie van de traditionele gronden is oorzaak van honger, geweld en ondervoeding bij de Guaraní. Ze hebben immers onvoldoende toegang tot grond om te leven en te bewerken doordat in het verleden hun traditionele leefgebied steeds opgedeeld en vernietigd werd. De seminomadische Guaraní zijn bijzonder gevoelig voor dit gebrek aan grond, daar ze sterk aan hun tradities houden. De ellende brengt mee dat opvallend veel jonge kaiwoá-indianen zelfmoord plegen. De expansie van soja en suikerriet voor vlees en biobrandstoffen tasten hun territorium steeds verder aan. Sommige indianen werken ook in de suikerrietooft, waardoor ze lang van huis zijn en in contact komen met alcohol en drugs. In de deelstaat draaien nu al elf grote destillatiebedrijven waar ethanol wordt gemaakt uit suikerriet en 30 nieuwe fabrieken zijn in aanbouw. De indianengemeenschappen zien hun toekomst dan ook somber in en dat zorgt voor nog meer spanningen. Er gaat ook veel geweld

uit van plaatselijke grootgrondbezitters die zich nog altijd oppermachtig wanen en huurlingen inzetten tegen indianen die zich verzetten tegen expansieplannen of braakliggende gebieden bezetten. Brazilië faalt hier in het respecteren en beschermen van het recht op voedsel en veiligheid van de inheemse volkeren. Brazilië heeft zich hiertoe nochtans geëngageerd bij het ondertekenen van de verschillende mensenrechtenakkoorden. Bij de strijd om hun gronden worden inheemse leiders steeds vaker gecriminaliseerd, en vermoord. Door de ellende vallen mensen ten prooi aan de alcohol.

In Vlaanderen heeft de werkgroep inheemse volkeren contact genomen voor samenwerking rond de situatie van de Guaraní met FIAN (Foodfirst Informatie en Actie Netwerk, en de huidige campagne: Face It, Act Now). Deze organisatie zet zich wereldwijd in om positieve veranderingen tot stand te brengen in de situaties waarbij mensen honger lijden. Dit is een schending het recht op voeding. Via o.a. briefschrijfacties worden regeringen aangezet om mensen hun recht op voedsel niet te ontzeggen. Hun werkwijze heeft wereldwijd reeds bij verschillende projecten succes opgeleverd.

Wat betreft de situatie in Mato Grosso do Sul, zal in april een mediareis georganiseerd worden om de toestand ter plaatse te bekijken en contacten te leggen met de getroffen gemeenschappen.

Er zal dan intensief actie gevoerd worden (petitieactie) waar we mede met de werkgroep inheemse volkeren toe oproepen. Je vindt de petitie, waarbij we de eisen van de betrokken inheemse volkeren ondersteunen, in bijlage. Je kan bijkomend ook een brief sturen (zie kader)

DRINGENDE OPROEP

Verspreid en onderteken de petitie! (bijgevoegd in dit nummer)

Je kan bijkomende petitieformulieren en brieven opvragen bij lieve.dekinder@gmail.com.

Meer informatie en online-petitie op www.motherearth.org/h-rights/guarani_nl.php

De campagnesite: www.face-it-act-now.org
Je kan de petitie binnenbrengen in het GEC K. Maria Hendrikaplein 5-6 tav Friends of the Earth of bij FIAN, Van Elewijckstraat 35, 1050 Brussel.

Belangrijk!!! De campagne loopt tot 18 april 2008, de petitie dienen tegen dan ook binnen te zijn.

FoE International Kort Nieuws

samenstelling: David Heller en Lieve De Kinder

FoE roept op tot moratorium op uitbreiding van gebruik agrobrandstoffen

Dit in het licht van een gelekt rapport en bezwaren van politici.

In januari gebeurde er heel wat op gebied van de FoE campagne wat betreft agrobrandstof(*). FoE Europe riep op tot een moratorium van de Europese Commissie op plannen voor de uitbreiding van het gebruik van agrobrandstoffen, nadat twee Europese commissarissen openlijk bezwaren uitten over de milieu- en sociale impact van deze brandstoffen. In dezelfde week werd in een gelekt internationaal rapport van de Europese Commissie een negatief verdict geveld over het EU voorstel om als doelstelling voor transport in 2010 te stellen dat 10% van de brandstof uit agrobrandstoffen moet bestaan. Het rapport stelde in vraag of agrobrandstoffen wel degelijk zouden leiden tot verminderde uitstoot van emissies, en bevatte tevens ernstige twijfels over de capaciteit van agrobrandstoffen om bij te dragen aan een basis van zekerheid wat betreft bevoorrading, jobs en kosten.

(*) We kiezen ervoor om de benaming 'agrobrandstoffen' te gebruiken als vertaling voor agroruels, in plaats van het gebruikelijke 'biobrandstoffen', om elke verwarring met biologische landbouwproducten te vermijden, agrobrandstoffen zijn immers helemaal niet biologisch.

www.foeeurope.org/agrofuels

Verenigd Koninkrijk: Shell geen sponsor meer van de prestigieuze Britse natuurfototentoonstelling

Sedert 2006 werd de meest prestigieuze Britse natuurfototentoonstelling gesponsord door Shell, het bedrijf met ambities om olie in het Arctisch gebied te ontginnen, en gekend voor de vernietiging van de oliehoudende zanden in Alberta (in Canada) en van het Oost-Siberische eiland Sakhalin. Deze poging tot greenwash leidde tot een campagne door vele groepen en individuen om de betrokkenheid van Shell te beëindigen. De campagne culmineerde met de oproep van FoE EWN naar het publiek toe om aan te dringen bij het Nationaal Historisch Museum, dat de tentoonstelling huisvest, om nieuwe sponsors te vinden. Op 26 januari bevestigde het museum dat ze dat zouden doen. Shell ontkende dat de beslissing om het sponsorschap te beëindigen te maken had met de protesten.

www.artnotoil.org.uk

Uruguay: kernenergie heeft geen toekomst

In het kader van zijn programma's 'Sustainable Uruguay en Sustainable Southern Cone' stelde FoE Uruguay een rapport op "Nuclear Energy has No Future: the economic, political and environmental crisis of the nuclear option and the costs for South America". (vert. Kernenergie heeft geen toekomst: de crisis op economisch, politiek en milieugebied van de nucleaire optie en de kosten voor Zuid-Amerika'.) Het rapport komt voort uit een samenwerking met het 'Uruguayan Center of Appropriate Technologies' en het 'Uruguayan Network of Environmental NGOs', en werd voorgesteld in december in Montevideo.

De nucleaire optie is terug opgedoken in Uruguay, ten gevolge van energiecrisisen, maar het is nodig om een juist beeld te krijgen van de impact en consequenties.

Duitsland: protestkamp tegen het ontginnen van bruinkool

BUND (FoE Duitsland) organiseerde een protestkamp met de steun van lokale gemeenschappen en de media tegen de uitbreiding van de open put bruinkoolmijn van het reuze energiebedrijf RWE in Garzweiler bij Keulen. Deze uitbreiding zou een extra uitstoot van CO2 meebrengen van 1,3 miljard ton. Nadat alle legale wegen waren uitgeprobeerd, was de bezetting van de boomgaard door BUND een laatste schreeuw van verzet. Deze biologische boomgaard werd in 1999 aangelegd, met lokale fruitsoorten, als protest tegen de uitbreiding van de bruinkoolmijn, en op het grondgebied dat ervoor voorzien wordt. Spijtig genoeg werd de actie door de politie stopgezet na tien dagen en onmiddellijk na deze gedwongen ontruiming vernietigde FWE de boomgaard met bulldozers. Een belangrijk Duits dagblad publiceerde hierover een paginavol verhaal, en noemde de BUND activisten 'klimaathelden'. Op vele plaatsen waar energiecentrales op kolen worden gepland ondervindt RWE stevig verzet. Het bedrijf werd reeds verplicht om in Ensldorp investeringsplannen voor een bedrag van 2 miljard euro in te trekken.

www.bund.net

19.01.2008 Brussel – Actie tegen grootschalige invoer van agro-brandstoffen, aan het autosalon

Actie: geen grootschalige agrobrandstoffen in plaats van brood!

Een honderdtal mensen van actiegroep 4x4info, Friends of the Earth, Oxfam en de Franstalige milieukoepels IEW en IEB heeft op 19 januari voor de ingang van het Auto- en Motosalon van Brussel geprotesteerd tegen het op grote schaal invoeren van agrobrandstoffen.

Volgens Jeroen Verhoeven van 4x4info is de boodschap goed overgekomen bij de bezoekers van het salon. De actievoerders legden een brood neer voor een spandoek met de afbeelding van een 4x4. Een 'brandstofmeter' gaf aan hoeveel biobrandstof het brood vertegenwoordigde.

'Het invoeren van agrobrandstoffen op grote schaal zal de voedselprijzen doen stijgen en tot honger leiden', zegt Verhoeven, die benadrukt dat uit een gelekt intern rapport van de Europese Commissie blijkt dat het helemaal niet zeker is dat de grootschalige invoer van agrobrandstoffen het klimaat helpt te sparen.

'Voor een volle tank agrobrandstof van een 4x4 of een zware snelle wagen, heb je minstens 250 kilogram graan nodig. Dat is de hoeveelheid om een persoon gedurende een jaar te voeden', aldus nog Verhoeven. 'De enige oplossing is een daling van het autogebruik en het verplichten van autoconstructeurs om het verbruik van wagens drastisch te verminderen', besluit hij.

Duits onderzoek bevestigt: meer gevallen van kinderkanker binnen straal van 5 km van kerncentrales.

Uit een Duits onderzoek aan de Universiteit van Mainz is gebleken dat kinderen onder de vijf jaar zestig procent meer kans hebben op het krijgen van kanker en 120 procent meer kans op het krijgen van leukemie als ze in een straal van vijf kilometer wonen van een kerncentrale. Dit blijkt uit een studie die uitgevoerd werd op 16 locaties in Duitsland over een periode van 24 jaar. De onderzoekers vonden 37 gevallen van kinderen die binnen een straal van 5 kilometer van een kerncentrale woonden en die leukemie hadden ontwikkeld, terwijl op basis van het statistische gemiddelde 17 kinderen werden verwacht in de periode van 1980 tot 2003.

Dit onafhankelijk onderzoek is in gang gezet door de Duitse afdeling van het IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) en is uitgevoerd door het BFS, Bundesamts für Strahlenschutz (BfS), het bureau voor Stralingsbeperking, dat rapporteert aan het Duitse Ministerie van Milieu. WECF partner, het Duitse Umwelt Instituut in Munchen, werkte mee aan dit onderzoek. WECF (Women in Europe

for a Common Future) is een netwerk van zo'n 80 organisaties in West en Oost Europa, de Kaukasus en Centraal Azië die gezamenlijk werken aan duurzame ontwikkeling, bescherming van gezondheid en milieu en armoedebestrijding. Het onderzoek kwam er mede na langdurige druk van lokale overheden en gezondheidsdeskundigen. Inmiddels zijn in het Duitse parlement vragen gesteld over de studie.

Dit onderzoek kwam er op het moment dat in Bali gedemonstreerd werd tegen kernenergie als oplossing voor klimaatverandering. Sabine Bock, energiespecialist van WECF en aanwezig op Bali, stelde dat de Duitse overheid de juiste beslissing heeft genomen om het opwekken van kernenergie geleidelijk af te bouwen, en dat de studie bevestigt dat dit afbouwen versneld moet plaatsvinden. Ieder kind met kanker is er één teveel.

Meer info: Marie Kranendonk, president van WECF, +31-6.53556941

Chantal van den Bossche, persvoorlichter, +31-6.2812992

Arme landen opgezadeld met onze vervuiling

In het voorwoord hebben we de brochure van Friends of the Earth vermeld, 'Voices from communities affected by climate change. Ook economen van de universiteit van California stellen in het wetenschappelijke blad Proceedings dat de geïndustrialiseerde landen de voorbije vier decennia wereldwijd voor € 32,5 miljard milieuschade veroorzaakt. Ze benadrukken dat het werkelijke bedrag vermoedelijk nog hoger ligt. Vooral de ontwikkelingslanden lopen milieuschade op, waarbij het bedrag nog hoger ligt dan dat van hun buitenlandse schulden.

De belangrijkste factor is de klimaatwijziging, die zo explosief is dat ze wereldwijde gevolgen heeft, zoals extremere temperaturen, droogtes en stormen. De ontwikkelingslanden dragen zo de lasten die door de geïndustrialiseerde landen veroorzaakt worden. Friends of the Earth international is reeds geruime tijd bezig met dit thema, onder de benaming 'ecological debt' (ecologische schuld).

Je vindt de verklaring op www.foei.org/en/publications/ecodebt/statement.html

info: www.milieulink.be

Oproep: wie vervoegt ons als medewerker van de werkgroep inheemse volkeren?

We volgen de situatie op van inheemse volkeren (vooral Noord-Amerika en Brazilië) op en gaan in op hun vraag naar steun. Dit in respect en gelijkwaardigheid, met gelegenheid tot fijne menselijke contacten, waarbij de visie en levenswijze van inheemsens ook ons inspireert. Heb je interesse? Je kan contact opnemen met lieve.dekinder@gmail.com

Lakota-indianen zeggen akkoorden met VS op

De Lakota, waartoe onder andere de grote leiders Sitting Bull en Crazy Horse behoorden, hebben de akkoorden verbroken die hun voorvaders 150 jaar geleden hebben afgesloten met de VS. Dat melden verantwoordelijken van de stam woensdag. Ze geven daardoor hun Amerikaans burgerschap op. Ze willen een onafhankelijke "Lakota-natie". Alle inwoners van het Lakotagebied kunnen een identiteitskaart en rijbewijs krijgen als ze aan hun Amerikaanse nationaliteit verzaken. Het grondgebied omvat de staten Nebraska, Zuid-Dakota, Noord-Dakota, Montana en Wyoming.

Ze stellen dat de verdragen "woorden zonder waarde op papier zonder waarde" bevatten en dat ze al meerdere keren geschonden werden om de cultuur, gebruiken en grond van deze gemeenschappen te stelen, waarbij dit proces tot op de dag van vandaag verder gaat.

Volgens de indiaanse activist Means is het unilateraal opzeggen van de verdragen volledig legaal. De Lakota herlanceren hiermee hun strijd om onafhankelijkheid die ze in 1974 opstartten.

Bron: Belga

Agenda 2008

Za 15 maart tot za 22 maart Wereldwijd vredestoppen met motto: troepen uit Irak en Afganistan en geen oorlog in Iran.

Zo 16 maart Met 1000 vredesstappers van Leuven naar Brussel, tegen de oorlog in Irak. Info: www.geenoorlog.be

Za 22 maart NATO GAME OVER
Vijf jaar na de start van de oorlog in Irak stappen we, samen met vredesactivisten uit heel Europa, naar het hoofdkwartier van de NAVO in Brussel. We willen de NAVO sluiten om oorlogsmisdaden te voorkomen. Info www.vredesactie.be (zie ook pag. 4)

Om geen nummer te moeten missen van het Friends of the Earth Bulletin: Wordt lid van Friends of the Earth. Zie pagina 2 voor meer info.

Ma 24 maart Vredesocht Delft-Den Haag. www.platformtegennieuwewoorlog.nl/

Zo 20 april, 14u30 Opendeurdag in Poëziebos, dag van aarde als erfgoed met Joris Denoo en Peter Theunynck. Info: www.dagvandeearde.be en www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php

Za 26 april tot wo 16 juli International Peace Walk, London-Geneva (door Frankrijk) tegen de nucleaire dreiging (Problemen van uraniumontginning en -verrijking, kernwapens, radioactief afval). Je bent welkom voor één of meer dagen. Info en route: www.footprintsforpeace.net

Zo 6 juli, 14u30 Zomerse gedichtenwandeling in het Lappersfortbos met Karel Depelsemaeker, Sabine Luybaert en Staf De Wilde. Met de wereldklanken van het Cactusfestival op de achtergrond. www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php

Oproep voor oud JNM'ers!

Vr 25 tot zo 27 juli Sint Joris Weert: Jubileumfeest Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM) nav het 25 jarig bestaan (of 50 jaar als jeugdbond). Met excursies, lezingen, beheerswerken, kampvuur. Meer op www.jnm.be, waar je ook kan zien wie al ingeschreven is. Zeg het voort!

Kernenergie? Nee bedankt!

Friends of the Earth vzw heeft samen met WISE (World Information Service on Energy) het beroemde 'Kernenergie? Nee bedankt' logo herbedrukt op biokatoenen T-shirts uit eerlijke handel.

Elke bestelling ondersteunt de campagnes van Friends of the Earth en WISE.

FoE: www.motherearth.org

WISE: www.i0.antenna.nl/wise

Het lachende zonnetje van het logo is het symbool van de zonne-energie en alle hernieuwbare energiebronnen. Er is een classic-model voor heren en een aansluitend model voor dames. Spreek je vrienden, familieleden en collega's aan door zo een T-shirt te dragen!

100% biokatoen, eerlijke handel. €22

Online bestellen kan snel en gemakkelijk via www.foeshop.org.

Er zijn ook badges en stickers met het logo.

badge (4 cm) of sticker (12 cm), €1
sticker (32 cm), €2
sticker (45 cm), €3

Het beroemde 'Kernenergie? Nee bedankt' logo is vandaag opnieuw brandend actueel voor het ondersteunen van eerlijke informatiecampagnes rond de vele gevaren van kernenergie. Met de toenemende aandacht voor klimaatveranderingen heeft de nucleaire industrie een gat in de markt gevonden voor zijn "green-washing"-strategie.

Ondanks het feit dat de Belgische wet van 2003 op de kernuitstap stelt dat alle kernreactoren gesloten moeten zijn tegen 2025, zijn er verontrustende tekenen dat de nieuwe regering de kerncentrales wil open laten en zelfs nieuwe reactoren wil bouwen. In plaats van miljarden euros in kernenergie te investeren, moeten onderzoek en ontwikkeling geïntendeerd worden naar hernieuwbare energie en energieefficiëntie.

In Frankrijk roert de lobby rond Areva en EDF zich wereldwijd. President Sarkozy laat tijdens zijn vele buitenlandse reizen geen kans liggen om Franse kerncentrales

te verkopen. Vaak aan bedenkelijke regimes die dankzij de civiele technologie wel snel de stap kunnen zetten voor het ontwikkelen van atoomwapens.

Vandaag moeten we weer de vele nadelen van kernenergie op een rijtje zetten, vooral voor de jongere generaties die de kernramp van Tsjernobyl niet meegemaakt hebben. Dat kernenergie erg duur, vervuilend, gevaarlijk en ondemocratisch is weten velen niet langer. En in dit nummer vind je nog een extra bevestiging door een Duitse studie dat kinderen die nabij kerncentrales wonen meer leukemie krijgen. Energie efficiëntie, energiesparing en hernieuwbare energieën binnen een democratische maatschappij zijn de sleutelwoorden van het standpunt van Friends of the Earth rond de klimaatproblematiek.

Lees ook de bundel fiches 'Kernenergie is geen oplossing!' op www.motherearth.org/energy/fiches_nl.php en praat erover in je omgeving.